ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2026/2093 НА КОМИСИЯТА

от 10 юли 2026 година

за допълнение на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на националните плащания за дестилация на вино, събиране на реколтата на зелено и изкореняване на продуктивни лозя при обосновани кризисни случаи

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 ([1]) на Съвета, и по-специално член 216, параграф 4, член 223 и член 227 от него,

като има предвид, че:

(1) С Регламент (ЕС) № 2026/471 на Европейския парламент и на Съвета ([2]) се въвеждат поредица от мерки за адаптиране на потенциала за производство на вино, за управление на пазара на вино и за подпомагане на лозаро-винарския сектор с цел преодоляване на различните предизвикателства, пред които е изправен, както и за адаптиране на сектора към новите развития на пазара в условията на висока международна несигурност. Наред с други мерки с Регламент (ЕС) 2026/471 се разшири обхватът на член 216 от Регламент (ЕС) № 1308/2013. Освен за дестилацията на вино държавите членки вече могат да поискат одобрение от Комисията за отпускане на национални плащания за подпомагане на събирането на реколтата на зелено и за доброволното изкореняване на продуктивни лозя в кризисни случаи при определени условия. На Комисията е предоставено правомощие да допълни посочения член, като определи правила относно общите условия за допустимост и критериите за приоритет по отношение на такива национални плащания, както и да определи пазарните ситуации, при които такива мерки са обосновани, да определи метода за изчисляване на тези плащания и да установи правила за съгласуваността с други мерки за подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика.

(2) В този контекст е необходимо да се определят условията за настъпване на кризисна ситуация, при която държавите членки могат да поискат одобрение за извършване на национални плащания за дестилация, събиране на реколтата на зелено и изкореняване на продуктивни лозя, както и категориите и цветовете вино, по отношение на които могат да се прилагат тези мерки.

(3) С дестилацията на вино и събирането на реколтата на зелено се цели съответно изтеглянето от пазара на излишното количество вино и предотвратяването на производството на такова вино преди събирането на реколтата. Макар тези мерки да са подходящи в ситуации, в които пазарът на вино е засегнат от конюнктурни случаи на свръхпредлагане, предизвикващи или заплашващи да предизвикат смущения на пазара, трайното изкореняване на продуктивни лозя има за цел да се отстранят структурните пазарни дисбаланси между предлагането и търсенето. Поради това критериите за определяне на пазарните условия, които обосновават одобряването на националните плащания за такива мерки, трябва да отразяват, от една страна, конюнктурно свръхпредлагане на пазара в краткосрочен и средносрочен план, а от друга — дългосрочен структурен дисбаланс на пазара. Ето защо критериите за определяне на пазарните условия, които могат да обосноват одобряването на такива национални плащания, трябва да бъдат определени по различен начин за дестилацията на вино и събирането на реколтата на зелено, от една страна, и за окончателното изкореняване на продуктивни лозя, от друга страна. Предвид силното сегментиране на пазара на вино в Съюза е целесъобразно да се даде възможност на държавите членки да насочат мерките към подходящия географски обхват и към видовете вина, засегнати от пазарната криза. Поради това е уместно да се предостави възможност мерките, които ще бъдат определени от държавите членки, да се прилагат на регионално или на национално равнище и за една или повече категории и цветове вино.

([1]) ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

([2]) Регламент (ЕС) 2026/471 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2026 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1308/2013, (ЕС) № 251/2014 и (ЕС) 2021/2115 по отношение на някои пазарни правила и мерки за секторно подпомагане в лозаро-винарския сектор и за ароматизирани лозаро-винарски продукти, както и на Регламент (ЕС) 2024/1143 по отношение на някои правила за етикетирането на спиртни напитки (ОВ L, 2026/471, 26.2.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/471/oj).

(4) Освен това е уместно да се определят и основни критерии за допустимост в зависимост от съдържанието на мярката. Право на национални плащания за събиране на реколтата на зелено и за изкореняване на продуктивни лозя могат да имат при определени условия само лозарите, които отглеждат лозя с цел производство на вино, докато другите оператори, които произвеждат, пускат на пазара или дестилират вино, могат да се възползват от национални плащания във връзка с дестилацията на вино. В това отношение, когато става въпрос за дестилация на вино, е важно държавите членки да гарантират, че когато бенефициерите не са производители на вино, произтичащата от националните плащания икономическа полза се прехвърля към производителите на вино. С цел да се гарантира последователността на политиката на Съюза в лозаро-винарския сектор, следва да се избегне възползването от страна на лозарите, притежаващи лозя, засадени без разрешение, от подпомагане за изкореняването или за събирането на реколтата на зелено. По същите съображения за съгласуваност на политиката, от обществена подкрепа за дестилация могат да се ползват само винята, които отговарят на съответните правни изисквания и условия на Съюза, включително изискванията за вина със защитено наименование за произход или защитено географско указание, когато това е приложимо.

(5) С цел да се гарантират еднакви условия на конкуренция за всички винопроизводители в различните държави членки и да се избегне нарушаване на конкуренцията, е целесъобразно да се определят елементите, които държавите членки следва да вземат предвид при изчисляването на максималния размер на подпомагането, което ще се предоставя под формата на национални плащания за събиране на реколтата на зелено, дестилация на вино и изкореняване на продуктивни лозя.

(6) За да се избегне ситуация, при която събирането на реколтата на зелено и дестилацията на вино ще се превърнат в обичайния пазар за реализация на вина от региони, засегнати от структурен пазарен дисбаланс, е важно държавите членки, които прилагат такива мерки, да разглеждат редовно и основните структурни причини за този дисбаланс. Поради това издаването на нови разрешения за събиране на реколтата на зелено и дестилация следва да бъде обвързано с успоредното прилагане на доброволно изкореняване на продуктивни лозя, както и с прилагането на условията, предвидени в член 58, параграф 1, втора алинея от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета ([3]) при осъществяването на интервенции за преструктуриране и конверсия. С тези условия се цели предотвратяването на ситуация, при която мерките за преструктуриране и конверсия ще допринесат за увеличаване на добивите в региони, които вече са засегнати от структурен пазарен дисбаланс.

(7) За да се гарантира правилното функциониране и хармонизираният подход към системата за подаване на заявления за посочените в настоящия регламент национални плащания, е целесъобразно да се установят определени изисквания относно информацията, която държавите членки трябва да предоставят на Комисията в подкрепа на своето искане за одобрение, както и да се предвидят определени изисквания за уведомяване относно ефективното изпълнение на мерките в рамките на определен годишен срок.

(8) Предвид предизвикателствата, пред които е изправен в момента лозаро-винарският сектор, държавите членки трябва да имат възможност да прилагат предвидените в настоящия регламент мерки през предстоящата пазарна година. Поради това настоящият регламент следва да влезе в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз,*

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет

1. С настоящия регламент се установяват правила, допълващи Регламент (ЕС) № 1308/2013 по отношение на исканията за одобрение на национални плащания, които държавите членки могат да отправят в лозаро-винарския сектор за дестилацията на вино, събирането на реколтата на зелено и изкореняването на продуктивни лозя в обосновани случаи на пазарна криза, в съответствие с член 216 от посочения регламент.

([3]) Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

2. С настоящия регламент се определят критериите, които държавите членки трябва да използват, за да установят наличието на пазарна криза, обосноваваща отпускането на националните плащания, посочени в параграф 1, както и общите условия за допустимост и правилата за изчисляване на максималните размери на подпомагането, които държавите членки могат да предоставят чрез такива национални плащания.

3. В настоящия регламент се предвиждат също и определени изисквания за съгласуваност между тези национални плащания и други мерки за подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика за лозаро-винарския сектор, отпускани в същия производствен регион.

Член 2

Определения

1. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1) „дестилация“ означава преработката на вино, както е определено в приложение VII, част II, точка 1 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, чрез пълна дестилация до получаване на суров алкохол със съдържание на алкохол най-малко 92 обемни процента;

2) „събиране на реколтата на зелено“ означава операцията, определена в член 3, параграф 5, буква в) от Регламент (ЕС) № 1308/2013;

3) „изкореняване“ означава пълното изкореняване и отстраняване на всички лозови насаждения от определена лозарска площ, включена в регистъра, посочен в член 145 от Регламент (ЕС) № 1308/2013;

4) „категория“ вино означава или вино, защитено с наименование за произход, или вино, защитено с географско указание, или вино без географско указание;

5) „цвят“ на виното означава червено вино, вино розе или бяло вино.

Член 3

Дестилация на вино и събиране на реколтата на зелено в обосновани кризисни случаи

1. При условие че Комисията даде одобрението си съгласно член 216, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, държавите членки могат да предоставят национални плащания за дестилация на вино и събиране на реколтата на зелено при обосновани кризисни случаи при условията, предвидени в настоящия регламент. Такива национални плащания са пропорционални, надлежно обосновани и насочени към вината и производствените региони, засегнати от кризисна ситуация в съответствие с параграф 2 от настоящия член. Дестилацията и събирането на реколтата на зелено могат да се изпълняват на национално или на регионално равнище, за една или няколко категории и цвята вино.

2. С цел да се установи наличието на кризисна ситуация, държавата членка, която желае да използва национални плащания за посочената в параграф 1 мярка, трябва да докаже наличието на едно или повече от следните пазарни обстоятелства за категориите и цветовете вина, отговарящи на критериите за подпомагане, на национално или на регионално равнище, според случая:

а) значително увеличение на последните налични запаси от вино на производствено равнище в сравнение със средните запаси от вино по същото време на годината през предходните пет пазарни години или, като алтернатива, през предходните пет пазарни години, с изключение на най-високите и най-ниските стойности;

б) значително понижение на средната пазарна цена на виното на ниво производство за последните шест месеца в сравнение със средната пазарна цена през петте предходни пазарни години или, като алтернатива, през петте предходни пазарни години, с изключение на най-високата и най-ниската стойност;

в) значително намаление на натрупаните пазарни продажби на вино на производствено равнище за текущата пазарна година в сравнение със средните натрупани продажби за същия период през петте предходни пазарни години, или, като алтернатива, през петте предходни пазарни години, с изключение на най-високите и най-ниските стойности и при условие че такова намаление не е резултат от намаляване на производството.

3. Бенефициерите, които отговарят на условията за националните плащания, посочени в параграф 1, са, по отношение на събирането на реколтата на зелено — лозари, чиито стопанства включват единствено лозарски площи, засадени въз основа на разрешение за засаждане в съответствие със законодателството на Съюза и националното законодателство, а по отношение на дестилацията — физически или юридически лица, произвеждащи или предлагащи на пазара вино, организации на винопроизводители или техните сдружения, сдружения на двама или повече винопроизводители, или дестилатори на продукти от грозде.

Когато бенефициерът на мярка за дестилация не е производител на вино, съответната държава членка гарантира, че икономическата полза от мярката се прехвърля към съответните производители на вино.

4. Максималният размер на националното плащане на хектар във връзка със събирането на реколтата на зелено не трябва да надвишава сумата от:

а) преките разходи за пълното отстраняване или унищожаване на незрелите гроздове, които се определят от държавата членка въз основа на представителни стандартни разходи;

б) размер на компенсацията, ненадвишаващ 50 % от средната стойност на произведеното грозде в същия район през предходните три пазарни години, изчислена въз основа на средните добиви при средните цени на гроздето за категориите и цветовете вино, отговарящо на критериите за подпомагане в съответния географски район, като се извадят средните разходи за събиране на реколтата в същия район; и

в) стимул в размер не по-голям от 20 % от сбора на тези две суми.

5. Максималният размер на националното плащане за хектолитър допустимо вино, подлежащо на дестилация, не трябва да надвишава сумата от:

а) разходите за дестилацията на вино, както са очаквани от държавата членка въз основа на представителни стандартни разходи;

б) размер на компенсацията, ненадвишаващ 50 % от средната пазарна цена през последните шест месеца за категориите и цветовете вино, отговарящо на критериите, и в рамките на географския обхват на мярката; и

в) стимул в размер не по-голям от 20 % от сбора на тези две суми.

6. Виното, което отговаря на условията за дестилация в съответствие с настоящия регламент, е с произход от Съюза и отговаря на изискванията за предлагане на пазара в рамките на Съюза и, където е целесъобразно, на продуктовите спецификации за вина със защитено наименование за произход или защитено географско указание.

Член 4

Изкореняване на продуктивни лозя при обосновани кризисни случаи

1. При условие че Комисията даде одобрението си съгласно член 216, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, държавите членки, които водят лозарския регистър, посочен в член 145 от същия регламент, могат да отпускат национални плащания за доброволно изкореняване на продуктивни лозя, осъществено на тяхна територия, при предвидените в настоящия регламент условия. Такива национални плащания са пропорционални, надлежно обосновани от държавата членка и насочени към вината и производствените региони, засегнати от структурен пазарен дисбаланс в съответствие с параграф 2 от настоящия член. Изкореняването може да се осъществи на национално или на регионално равнище за конкретни райони или за лозя, произвеждащи една или няколко категории и цвята вина.

2. С цел да се установи наличието на структурен пазарен дисбаланс, държавата членка, която желае да използва национални плащания за посочената в параграф 1 мярка, трябва да докаже наличието на едно от следните пазарни обстоятелства за категориите и цветовете вина, произведени от лозя, отговарящи на критериите за подпомагане, на регионално или на национално равнище, според случая:

а) значително увеличение на средната стойност на очакваните крайни запаси от вино през последните пет пазарни години в сравнение със средната стойност на очакваните крайни запаси от вино през последните 10 пазарни години. Увеличението на очакваните запаси от вино през предходните пет пазарни години също трябва да бъде значително по-голямо от увеличението на средното винопроизводство през същия референтен период от предходните 10 пазарни години.

Очакваните крайни запаси от вино за дадена пазарна година представляват действителните крайни запаси от вино за същата пазарна година, увеличени с количествата вино, изтеглени от пазара през същата пазарна година в резултат на дестилация на национално равнище или на равнището на Съюза, или чрез събиране на реколтата на зелено. Количеството вино, получено чрез събиране на реколтата на зелено, се изчислява като площта, подложена на събиране на реколтата на зелено, се преобразува в еквивалентен обем вино при среден добив за същата година в същия географски район, където е била приложена тази практика;

б) годишното производство на вино е значително над обемите вино, продавани годишно на производствено равнище през поне три години през предходните пет пазарни години;

в) най-малко едно от пазарните обстоятелства, посочени в член 3, параграф 2, е настъпило в поне три пазарни години през последните пет пазарни години;

г) значително намаление на средната годишна рентабилност на хектар лозя през последните 10 пазарни години, изчислено въз основа на стандартна методика, използвана при икономическия анализ на селскостопанския сектор.

3. Лицата, които имат право да получават национални плащания за изкореняване на продуктивни лозя, са лозарите, чиито стопанства включват единствено лозарски площи, засадени въз основа на разрешение за засаждане в съответствие със законодателството на Съюза и националното законодателство.

4. Допустими за подпомагане са само лозя, от които към момента на подаване на заявлението за подпомагане от бенефициера е била събрана реколта поне веднъж през текущата и двете предходни пазарни години, при условие че съответната декларация за реколтата е била подадена пред компетентния орган на съответната държава членка.

5. Лозята, които са били обект на операция по преструктуриране и конверсия, подпомогната съгласно член 58, параграф 1, първи алинея, буква а) от Регламент (ЕС) 2021/2115 през предходните пет финансови години, не отговарят на условията за получаване на национални плащания за изкореняване.

6. Максималният размер на националното плащане на хектар изкоренено продуктивно лозе не трябва да надвишава сумата от:

а) преките разходи за операцията по изкореняване, които се определят от държавата членка въз основа на представителни стандартни разходи; и

б) размер на компенсацията, ненадвишаващ 100 % от загубата на приходи за една година, определена на същото равнище като годишната загуба на приходи, установена от държавата членка за целите на член 59, параграф 1, трето изречение, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/2115.

7. Информацията относно парцелите, изкоренени с подкрепата на посоченото в параграф 1 национално плащане, включително информацията за годината, през която парцелът е бил изкоренен, и идентификацията на бенефициера, се съхранява в лозарския регистър, посочен в член 145 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, в продължение на най-малко 10 пазарни години след годината, през която парцелът е бил изкоренен.

Член 5

Съгласуваност с други мерки за подпомагане

В държавите членки, които в съответствие с член 3 вече са въвели национални плащания за дестилация или събиране на реколтата на зелено в продължение на три или повече пазарни години в рамките на предходните пет пазарни години в същия географски район и за същите категории и цветове вино, одобрението за използване на национални плащания за още една година, за същия географски район и съответните вина, е обвързано с условието държавите членки да приемат следните мерки:

а) да използват националните плащания за изкореняване на продуктивни лозя в съответствие с член 4 или да включат в своите стратегически планове по ОСП мярката за трайно изкореняване, посочена в член 58, параграф 1, първи алинея, буква о) от Регламент (ЕС) 2021/2115, съответно поне за следващите две пазарни или финансови години; и

б) да определят в своите стратегически планове по ОСП, във връзка с интервенцията съгласно член 58, параграф 1, първа алинея, буква а) от Регламент (ЕС) 2021/2115, конкретните агрономически, лозарски или други условия, предвидени в член 58, параграф 1, втора алинея.

Член 6

Искане за одобрение

Държавите членки, които желаят да се възползват от възможността за посочените в параграф 1 национални плащания, изпращат искане за одобрение до Комисията, което за всяка мярка по отношение на съответните географски райони, категории и цветове вина включва най-малко следната информация:

— по отношение на дестилацията и събирането на реколтата на зелено:

а) географския обхват, категориите и цветовете вина или лозята, от които се произвеждат такива вина, за които се прилага мярката, според случая;

б) всички допълнителни условия за допустимост и възможни критерии за приоритет, определени на национално равнище за виното, лозята и бенефициерите;

в) продължителността на мярката, включително посочване на началната и крайната дата на мярката;

г) съответната информация, която доказва наличието на пазарните обстоятелства, посочени в член 3, параграф 2, букви а), б) и в);

д) очаквания обем на виното, отговарящо на изискванията за дестилация, или очакваната площ, на която ще се извърши събирането на реколтата на зелено;

е) предвидения общ бюджет и максималната сума на националното плащане за хектолитър дестилирано вино или за хектар, подлежащ на събиране на реколтата на зелено;

— по отношение на изкореняването на продуктивни лозя:

а) географския обхват, категориите и цветовете вина, за които се прилага мярката;

б) всички допълнителни условия за допустимост и възможни критерии за приоритет, определени на национално равнище за лозята и бенефициерите;

в) продължителността на мярката, включително посочване на началната и крайната дата на мярката;

г) съответната информация, която доказва наличието на пазарните обстоятелства, посочени в член 4, параграф 2, букви а), б), в) и г);

д) очакваната площ на лозята, които ще бъдат изкоренени, и съответстващия ѝ обем на потенциалното винопроизводство;

е) предвидения общ бюджет и максималния размер на националното плащане на хектар.

Член 7

Уведомления

1. Държавите членки, чиито искания за национални плащания, посочени в член 1, са били одобрени, уведомяват Комисията до 30 септември за предходната пазарна година, за която се отнасят тези плащания, относно:

а) количествата вино, изтеглени от пазара за всяка мярка за дестилация, изпълнена в съответствие с член 3, по категория и цвят на виното, както и обемите алкохол, произведени от доставеното и дестилирано вино, както и съответният размер на отпуснатите национални плащания;

б) районите, които са се ползвали от националните плащания за събиране на реколтата на зелено, извършени в съответствие с член 3, по категория и цвят на виното, както и съответния размер на отпуснатите национални плащания;

в) районите, които са се ползвали от националните плащания за изкореняване на продуктивни лозя, осъществени в съответствие с член 4, по категория и цвят на виното, както и съответния размер на отпуснатите национални плащания;

2. Уведомленията до Комисията, посочени в параграф 1, се извършват в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) 2017/1183 на Комисията ([4]).

Член 8

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 10 юли 2026 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN

([4]) Делегиран регламент (ЕС) 2017/1183 на Комисията от 20 април 2017 г. за допълване на регламенти (ЕС) № 1307/2013 и (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на уведомленията до Комисията относно информация и документи (ОВ L 171, 4.7.2017 г., стр. 100, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1183/oj).